

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 539/2025-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **VOLVOX UK LTD.**, Enterprise House 2 Pass Street Oldham Manchester OL9 6HZ, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, IČO 6940097, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mgr. Marek Benedik, s.r.o., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-40Cb/33/2020 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-40Cb/33/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-40Cb/33/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **4 000 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 539/2025-21 z 25. septembra 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú mu 19. júna 2025 v časti, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-40Cb/33/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 23. apríla 2010 iniciovala na Stálom rozhodcovskom súde Slovenskej Bankovej Asociácie (ďalej len „rozhodcovský súd“) spor o zaplatenie peňažnej sumy 928 107,76 eur s príslušenstvom, v ktorom uspela. Na podklade žaloby žalovanej strany Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zrušil rozhodnutie rozhodcovského súdu rozsudkom č. k. 2Cob/210/2017-1024 z 2. októbra 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. novembra 2018. Následne Okresný súd Bratislava I [(ďalej len „okresný súd“), v súčasnosti mestský súd, pozn.] pokračoval v konaní podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a 10. februára 2021 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku 33 193,50 eur. Sťažovateľka zaplatila súdny poplatok 8. marca 2021, súčasne však podala sťažnosť proti výzve na zaplatenie súdneho poplatku. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol mestský súd až 4. apríla 2025.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že žalobu podala už v roku 2010 a sudy o nej rozhodovali do roku 2018. Po rozhodnutí krajského súdu trvalo mestskému súdu takmer dva a pol roka, kým vykonal vo veci taký jednoduchý procesný úkon, ako je výzva na zaplatenie súdneho poplatku. Potom mu trvalo viac ako štyri roky, aby rozhodol o podanej sťažnosti, pričom počas celého obdobia nekonal vo veci samej. V tejto veci je podľa jej názoru potrebné vziať na zreteľ aj skutočnosť, že podala žalobu už v roku 2010, konanie na súdoch trvá 15 rokov a stále nie je v tejto veci právoplatne rozhodnuté. Mestský súd sa nevyhol viacerým obdobiam nečinnosti a postupoval neefektívne. Porušenie namietaných práv však spôsobuje už len samotná dĺžka konania, ktorú nemožno ničím ospravedlniť.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Predsedníčka mestského súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 16. októbra 2025. Šetrením zistila, že k vzniku prietahov došlo v období pred pridelením veci aktuálnej zákonnej sudkyňi JUDr. Lenke Kudravej. Považovala však za potrebné uviesť, že k týmto prietahom došlo z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia predchádzajúcich zákonných sudcov, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia súdnych oddelení sudcov mestského súdu. Zákonná sudkyňa k veci doplnila, že od predloženia spisu (7. október 2024) vo veci zaslala výzvu sťažovateľke na vyjadrenie (11. október 2024), vydala uznesenie o zastavení konania proti

žalovanému 2 (20. december 2024) a uznesenie o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky (4. apríl 2025). Následne zaslala stranám sporu ich vzájomné vyjadrenia. Zastala názor, že z jej strany nedošlo k takému konaniu, ktoré by bolo možné považovať za porušenie práv sťažovateľky.

5. Keďže mestský súd vo svojom vyjadrení nepoprel, že napadnuté konanie neprebíha plynule a ani obsah vyjadrenia zákonnej sudkyne nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate, ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasielať toto vyjadrenie sťažovateľke na repliku.

III.

K ústnemu pojednávaniu

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Frydlender proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku zo 16. 12. 2003, č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

9. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložité a že spor o zaplatenie peňažnej pohľadávky po zrušení rozhodcovského rozsudku netvorí žiadnu neštandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

10. V správaní sťažovateľky neboli v rámci obsahu spisu zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by výrazne vplývali na dĺžku konania, aj keď nemožno prehliadať fakt, že nevyužila (sťažovateľka to netvrdí a nevyplýva to ani zo súdneho spisu) možnosť podať sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní (urgenciu, dopyt). V judikatúre ústavného súdu sa síce takáto sťažnosť predsedovi súdu

nepovažuje za nevyhnutný predpoklad uplatnenia ústavnej sťažnosti, no aplikačná prax jednoznačne potvrdzuje jej efektívnosť.

11. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania a všetky okolnosti daného prípadu. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). O taký prípad zjavne ide aj vo veci sťažovateľky.

11.1. Z chronologického prehľadu procesných úkonov vyplývajúcich zo zapožičaného súdneho spisu je zrejmé, že rozsudok krajského súdu, ktorým bol zrušený rozhodcovský rozsudok, nadobudol právoplatnosť 19. novembra 2018. V nadväznosti na tento rozsudok sa v zmysle relevantnej právnej úpravy malo pokračovať v konaní (pôvodne vedenom pod sp. zn. 28Cb/11/2011). Keďže k tomu bezprostredne po rozhodnutí o trovách konania nedošlo, sťažovateľka vyvinula v tomto smere aktivitu a 13. februára 2020 zaslala okresnému súdu dopyt, či pokračuje v konaní, pod akou spisovou značkou a kto je zákonným sudcom v danej veci. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že 29. mája 2020 bola uvedená právna vec zapísaná pod novou spisovou značkou, pod akou sa vedie dodnes. Následne 10. februára 2021 okresný súd vykonal vo veci prvý procesný úkon a vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľka súdny poplatok zaplatila obratom a súčasne podala proti výzve sťažnosť, o ktorej rozhodol mestský súd až po uplynutí štyroch rokov – 4. apríla 2025. Medzitým sa mestský súd obmedzil iba na zaslanie výzvy žalovaným, aby sa vyjadrili k žalobe (19. augusta 2022) a na zistenie stavu dedičského konania po jednom zo zomrelých žalovaných (22. máj 2024).

11.2. Z už uvedeného vyplýva, že okresný súd bol v počiatočnom štádiu konania nečinný a až po viac ako dvoch rokoch pristúpil k výzve na zaplatenie súdneho poplatku. Aj ďalšie obdobie však charakterizovala nečinnosť, resp. neefektívna činnosť, keďže zo strany súdu prvej inštancie išlo iba o zaslanie dvoch výziev na vyjadrenie, ktoré nevedli k rozhodnutiu v merite veci. Konanie súdu prvej inštancie trvajúce v rámci civilného sporového procesu takmer sedem rokov bez vydania meritórneho rozhodnutia bez nariadenia čo i len jedného pojednávania a s pomerne dlhými obdobiami absolútnej nečinnosti, je ústavne neakceptovateľné. Z obsahu spisu pritom vyplýva, že iné súdy posielali niekoľko dopytov ročne na prebiehajúce konanie, pretože od jeho výsledku závisia konania, ktoré sú v súčasnosti prerušené. Bez toho, aby mestský súd v danej veci po týchto dopytoch konal, obmedzil sa na opakovanú reakciu, že „*napadnuté konanie nie je právoplatne skončené*“. Takýto laxný prístup k veci nemožno tolerovať.

12. Pokiaľ sa mestský súd bráni tým, že na plynulosť vybavenia namietanej veci mala vplyv personálna poddimenzovanosť, predmetné tvrdenie síce možno vnímať ako objektívne, na strane druhej ústavný súd dáva do pozornosti, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020, I. ÚS 61/2023).

13. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť a neefektívnosť postupu súdu prvej inštancie v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd (pôvodne okresný súd) porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). S prihliadnutím na to, že napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

14. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že do celkovej dĺžky konania nemohol započítať obdobie, v ktorom sa vo veci rozhodovalo na rozhodcovskom súde, a to napriek tomu, že z hľadiska kauzy s napadnutým konaním priamo súvisí, resp. naň nadväzuje. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že rozhodcovské konanie nadobúda verejnoprávny rozmer až momentom meritórneho rozhodnutia rozhodcovského súdu – rozsudku, keď právny poriadok Slovenskej republiky rozhodcovskému rozsudku pripisuje vlastnosť vykonateľnosti a zároveň je aj exekučným titulom. Do tohto okamihu je toto konanie vo sfére rozhodcovského súdu a má charakter súkromnoprávneho vzťahu (III. ÚS 335/2010). Išlo teda o osobitné konanie, ktoré bolo právoplatne skončené a navyše, tento súd sťažovateľka ako porušovateľka jej práv neoznačila v ústavnej sťažnosti. Rovnako tak konanie o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia vedené na okresnom súde pod sp. zn. 28Cb/11/2011 ústavný súd nezapočítal do celkovej dĺžky, keďže toto bolo právoplatne skončené 19. novembra 2018.

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Sťažovateľka žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur, pretože konanie v jej veci trvá už 15 rokov a stratila vieru v právny štát a schopnosť súdu súdny spor vôbec rozhodnúť.

16. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádzalo do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESJP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

17. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na doterajšiu dĺžku napadnutého konania (takmer 7 rokov), a v rámci neho sporadickú činnosť mestského súdu, ktorá nevedla k prejednaniu merita veci. S ohľadom na uvedené považoval za primerané a spravodlivé priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie 4 000 eur podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, ktoré je mestský súd v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný zaplatiť sťažovateľke do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu). Zvyšnej časti návrhu sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

18. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z titulu odmeny za právne služby advokáta a pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

19. Náhradu trov konania v celkovej výške 949,17 eur ústavný súd priznal sťažovateľke v rozsahu dvoch úkonov právnej služby (bod 4 výroku nálezu), a to za prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky.

20. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

**Jana Baricová
predsedníčka senátu**